

Filsø

Vestjylland
14. til 17. maj 2015

Kong Hans Bro

Indholdsfortegnelse	2
Lenes dagbogsnotater	3 - 29
Torsdag den 14. maj	3
Lokalitet 1 – Gyldensteen Strand	3
Lokalitet 2 – Tågelund Overdrev	5
Fredag den 15. maj	9
Lokalitet 3 – Filsø	9
Lokalitet 4 – Kærgård Klitplantage	12
Lokalitet 5 – Gammelgab	13
Lokalitet 6 – Tipperne	15
Lørdag den 16. maj	18
Lokalitet 7 – Skjern Enge	18
Søndag den 17. maj	24
Lokalitet 8 – Søby Brunkulslejre	24
Lokalitet 9 – Odderbæk området	25
Bilag:	
Fugleliste	31
Planteliste	32

Billederne er taget af Birte og Lene (Pomeransfuglen er fra nettet)

Torsdag den 14. maj

Vi stod tidligt op, da mødetiden i Hillerød var 8³⁰. Vi kom i rigtig god tid, da vi nåede et tog før det, vi havde planlagt. Denne gang var det ikke Jyttes Bus, men Prebens Bus. Alle kom i god tid, og vi kørte præcis til tiden. Vi havde et kort ophold på rastepladsen ved Solrød, hvor turens 4 sidste deltagere kom på.

Nu gik det det rask ud ad motorvejen, der var heldigvis ikke så megen trafik. Under busturen fortalte Johannes om Aage W. Jensens naturfond, populært kaldet onkel Aage.

Aage V. Jensens Fonde blev stiftet af tømrermester Aage V. Jensen, der var optaget af den frie natur og dens vilde dyr og fugle. Derfor skulle fondene arbejde for:

"Naturens bevarelse og de vilde dyrs beskyttelse " Aage Villiam Jensen blev født den 17. november 1911 nær landsbyen Vokslev ved Nibe. Forældrene drev et husmandssted i området Frendrup Nihøje, lidt sydøst for Vokslev. Som 8-årig flyttede han med familien til Aalborg, hvor han senere blev lærling hos en tømrermester. Som udlært tømrersvend drog han på valsen som naver og arbejdede blandt andet i Tyskland, Italien og Schweiz. I de schweiziske alper blev han så begejstret for naturen i en ualmindelig smuk dal, at han aldrig glemte den og i mange år drømte om at vende tilbage. Efter hjemkomsten til Danmark i midten af 1930'erne begyndte han som tømrermester at bygge mindre huse i København. Uden at gøre den store stads af sin person, blev han i løbet af 1960'erne en af Danmarks førende bygherrer ved opførelsen af Hotel Hvide Hus-kæden og mange kontor- og boligejendomme landet over. Da han i 1969 trak sig ud af sit firmas daglige virke, flyttede han til den naturskønne dal i Schweiz, som han huskede fra sin ungdom. Mens han vandrede i bjergene, bestemte han, at en del af den opbyggede formue skulle gives til velgørende formål, især naturbeskyttelse og naturoplysning. Han var hele livet en tilbageholdende og meget beskeden mand, og indtil sin død gav han en række anonyme gaver. For at sikre arbejdet for naturens bevarelse og de vilde dyrs beskyttelse, oprettede han Aage V. Jensens Fonde, og overlod bestyrelsen til efter sin død at udføre og udvikle formålet. Aage Villiam Jensen døde den 10. maj 1986 i sit hjem i Schweiz og er begravet dér.

"Det er fondenes erklærede mål at få den mangfoldige natur bevaret for eftertiden og samtidig åbne befolkningens øjne for denne natur."

På Fyn kørte vi op mod Bogense og ud til Gyldensteen Strand.

Lokalitet 1- Gyldensteen Strand.

Vi kørte ud over et nyt dige og kom ud til et velkomstcenter. Her mødtes vi med Ole Runge og Jens Bækkelund. Vi startede med at spise vores medbragte klemmer, inden vi fik en introduktion til dette meget spændende område.

Velkomstcenteret havde været en 4-længet gård. Stuehuset og laden var nu fint istandsat. I stuehuset var der en lejlighed, hvor forskere kan bo, når de skal lave undersøgelser i området. De to sidelænge var faldefærdige og var fjernet. På den ene side var der nu rum for skoleklasser, foruden en åben overdækket plads med borde og bænke. Vi så også nogle kort over området. I dag er der en ferskvands sø og en saltvandet kystlagune adskilt af det nye dige. Se folderen over Gyldensteen Strand på side 41.

Det nye dige

Vi blev delt op i to grupper. Den ene gik først ud på diget, hvor vi både kunne se ud over lagunen og Engsøen, og den anden gruppe gik ud ved Engsøen sæt ved informationscenteret. Her blev kikkerter og teleskoper flittigt brugt. Senere byttede vi plads. Derefter gik vi ud til fugletårnet ved pumpehuset. Rent floramæssigt var der ikke så spændende.

Skov-Løg
Vild Kørvel
Stor Nælde
River

Allium scorodoprasum
Anthriscus sylvestris
Urtica dioica
Asperugo procumbens

Velkomstcenteret

Anne Bodil og Jens Bækkelund

Kruset Skræppe

Tagrør

Bukketorn

Løgekarse

Storkronet Ærenpris

Vi kunne kigge over til Æbelø. Den kan man gå ud til via Æbeløtange.

Vandstanden varierer mellem 10-80 cm.

Rumex crispus

Phragmites australis

Lycium barbarum

Alliaria petiolata

Veronica persica

Æbelø

Vi kørte nu ad små veje til vi kom til Lillebæltsbroen. På den anden side fortsatte vi ad de mindre og smukke veje, til vi kom til turens næste lokalitet.

Lokalitet 2 - Tågelund Overdrev ved Egtved Å.

Her gik vi en meget smuk tur ad små stier, over Egtved Å. Derefter op ad en stejl skrænt. Der var heldigvis både trin og et tov til at holde i. Læs mere i folderen side 43.

Eng-Viol *Viola palustris*

Krat-Viol

Hvid Anemone

Døvnælde

Kort over Egtved Ådal

Viola riviniana

Anemone nemorosa

Lamium album

Stor Fladstjerne	<i>Stellaria holostea</i>
Almindelig Fuglegræs	<i>Stellaria media</i>
Vellugtende Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>
Mark-Frytle	<i>Luzula campestris</i>
Smalbladet Vikke	<i>Vicia sativa ssp. angustifolia</i>
Flipkrave	<i>Teesdalia nudicaulis</i>
Kornet Stenbræk	<i>Saxifraga granulata</i>
Gyvel	<i>Cytisus scoparius</i>
Krybende Læbeløs	<i>Ajuga reptans</i>
Vild Kørvel	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Krybende Kabbeleje	<i>Caltha palustris ssp. radicans</i>
Skov-Angelik	<i>Angelica sylvestris</i>
Eng-Viol	<i>Viola palustris</i>
Ørnebregne	<i>Pteridium aquilinum</i>
Almindelig Mjødurt	<i>Filipendula ulmaria</i>

Krybende Kabbeleje *Caltha palustris ssp. radicans*

Derefter kom vi op i en skov. Her fortsatte vi, indtil vi kom til en bænk, hvor der udsigt over nogle enge. Engen kom vi ikke ind på. Det var der desværre ikke tid til, men det så nu heller ikke ud til, der var så mange planter fremme endnu. Vi vendte om, da vi skulle køre videre kl.16.

Skovsyre	<i>Oxalis acetosella</i>
Almindelig Milturt	<i>Chrysosplenium alternifolium</i>
Kæmpe-Bjørneklo	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Drue-Hyld	<i>Sambucus racemosa</i>
Skovstjerne	<i>Trientalis europaea</i>
Blåbær	<i>Vaccinium myrtillus</i>
Håret Frytle	<i>Luzula pilosa</i>
Majblomst	<i>Maianthemum bifolium</i>
Smuk Perikon	<i>Hypericum pulchrum</i>

Engriflet Hvidtjørn
Bened
Bøg
Stor Konval
Hedelyng
Almindelig Ædelgran
Knold-Ranunkel
Lyse-Siv
Miliegræs
Vorte-Birk
Ægte Kaprifolie

Crataegus monogyna
Euonymus europaeus
Fagus sylvatica
Polygonatum multiflorum
Calluna vulgaris
Abies alba
Ranunculus bulbosus
Juncus effusus
Milium effusum
Betula pendula
Lonicera caprifolium

Oppe i skoven

Drue-Hyld *Sambucus racemosa*

Vår-Star
Stilk-Eg
Almindelig Røn
Almindelig Stedmoderblomst
Glat Vejbred
Lancet-Vejbred
Dusk-Syre
Glat Ærenpris
Ene
Tørst
Stinkende Storkenæb

Carex caryophylla
Quercus robur
Sorbus aucuparia
Viola tricolor
Plantago major
Plantago lanceolata
Rumex thyrsiflorus
Veronica serpyllifolia
Juniperus communis
Frangula alnus
Geranium robertianum

Vi fortsatte stadig ad de små veje til vi kom til vores hotel i Skarrild. Sinatur Hotel Skarrildhus ligger omgivet af skov, park, enge, åer og vandløb midt i den jyske hede. Se historien om Herning-egnens første tekstilfabrik på side 47.

Vi fik hurtigt vores nøgler og havde lige knap en time, indtil vi skulle spise, så der var tid til at få et bad. Der var dækket nogle fine borde, da vi kom ned i spisesalen. Menuen var Grisebasse, ramsløg

og svampe: Svinefilet med peber og ramsløg, brændte porrer, beder, svampe, luftig kartoffelmos samt sauce af økologisk Thy øl. Chokolade og bondegården: Kraftig chokoladecake med is fra Hveddegaarden. Æbler, lakrids, kys og kørvel.

Der var vand i kander på bordet, og de blev hele tiden fyldt op. Vi kunne også købe øl og vin. Akustikken i rummet var ikke god. Det ringede meget. Desserten var pyntet med Vinter-Portulak. Den kaldte Gunhild for "Slagterens onde urt".

Chokolade og bondegården

Mange gik en rundtur med Johannes i området. Hotellet ligger meget smukt. Peter og jeg købte en kop kaffe og en kande te, inden vi gik til køjs. Det havde været en skøn dag.

Hotel Skarrildhus

Alrune *Mandragora officinarum*

Fredag den 15. maj

Vejret var let overskyet. På vejrudsigten blev der lovet tørvejr, og det kom til at passe. Morgenmaden var overdådig med gode hjemmebagte brød og boller. Skyr plus diverse drys, lun øllebrød, som var et hit, mange slags oste og hjemmelavede marmelader. Til frokostpakkerne var der meget at vælge imellem.

Lokalitet 3 – Filsø.

Vi kørte kl. 9. Først af mange småveje til Filsø, som var dagens første mål. Her stødte Niels Erik og Kate til os, det var meget hyggeligt. Godt hun nu er opereret og er blevet smertefri. Læs mere om genopretningen af Filsø i folderen på side 49.

Filsø

Ager-Stedmoderblomst

Viola arvensis

Vinterkarse

Barbarea

Hyrdetaske

Capsella bursa-pastoris

Flipkrave

Teesdalia nudicaulis

Almindelig Hejrenæb

Erodium cicutarium

Tusindfryd

Bellis perennis

Almindelig Røn

Sorbus aucuparia

Her delte vi os op. Nogle gik ud på dæmningen mod Langeodde. Jeg gik ud mod Storeholmtårnet. Det var et utroligt terræn at gå i. Der var lagt gangbrædder på de mest fugtige områder. Her kunne man sagtens have gået meget længere, men så må vi komme igen en anden gang. Vi så en havørn, der var forfulgt af nogle måger.

Lyse-Siv

Juncus effusus

Smalbladet Kæruld

Eriophorum angustifolium

Vinterkarse

Smalbladet Kæruld

Alminderlig Star

Mose-Bølle

Tyttebær
Almindelig Revling
Engelsk Visse
Hedelyng
Mark-Frytle
Mose-Pors
Almindelig Star
Kruset Skræppe

Vaccinium vitis-idaea
Empetrum nigrum
Genista anglica
Calluna vulgaris
Luzula campestris
Myrica gale
Carex nigra var. *nigra*
Rumex crispus

Engelsk Visse

Ager-Stedmoderblomst
Potentilla erecta
Carex canescens
Trientalis europaea
Hydrocotyle vulgaris
Lysimachia thyrsoflora
Phragmites australis
Lonicera caprifolium
Ranunculus flammula

Tormentil
Grå Star
Skovstjerne
Vandnavle
Dusk-Fredløs
Tagrør
Ægte Kaprifolie
Kær-Ranunkel

Eng-Viol
Mose-Bølle
Katteskæg
Kær-Tidsel
Lyng-Snerre
Gyvel
Gul Åkande
Rørgræs
Blåtop
Raps
Bredbladet Dunhammer

Viola palustris
Vaccinium uliginosum
Nardus stricta
Cirsium palustre
Galium saxatile
Cytisus scoparius
Nuphar lutea
Phalaris arundinacea
Molinia caerulea
Brassica napus
Typha latifolia

Jeg kunne lige nå ud og kigge ud over dæmningen, så jeg kunne se ud over Sønderøen og Mellemsøen.

Korsknop

Almindelig Stedmoderblomst

Almindelig Stedmoderblomst
Vår-Brandbæger
Vild Kørvel
Tandfri Vårsalat
Korsknop
Grå-Bynke
Fin Kløver
Mark-Forglemmigej
Lugtløs Kamille
Ager-Padderok
Giftyde
Smalbladet Vikke

Viola tricolor
Senecio vernalis
Anthriscus sylvestris
Valerianella locusta
Glechoma hederacea
Artemisia vulgaris
Trifolium dubium
Myosotis arvensis
Tripleurospermum perforatum
Equisetum arvense
Cicuta virosa
Vicia sativa ssp. angustifolia

Herfra kørte vi til Kærgård Klitplantage, hvor vi parkerede på en nyanlagt parkeringsplads. Hvor man både kunne gå ind i plantagen eller ud til Filsøs Pederholmtårnet.

Lokalitet 4 - Kærgård Klitplantage.

Vi startede med at spise vores frokost. På parkeringspladsen var der informationstavler om Filsø. De fleste gik ind i plantagen, hvor Tyge oppe på et udsigtspunkt fortalte lidt om klitterne og om skoven. Allerede i bussen havde han fortalt om de forskellige typer af klitter. Grundet flyvesand er den oprindelige egeskov tildækket og ved udgravning er det konstateret, at krattet, der i dag fremstår som grupper af selvstændige individer, har haft fælles rod. Læs mere i folderen over Klitplantagen side 51.

Den tilsandede skov

Ægte Kaprifolie
Majblomst
Almindelig Hønsetarm
Vellugtende Gulaks
Hedelyng
Almindelig Kohvede
Mark-Frytle
Håret Frytle
Almindelig Røn
Stilk-Eg
Vorte-Birk
Tidlig Dværgbunke

Lonicera caprifolium
Maianthemum bifolium
Cerastium fontanum
Anthoxanthum odoratum
Calluna vulgaris
Melampyrum pratense
Luzula campestris
Luzula pilosa
Sorbus aucuparia
Quercus robur
Betula pendula
Aira praecox

Røddært = Slimsvamp (et svampedyr)

Stilk-Eg *Quercus robur*

Almindelig Syre	<i>Rumex acetosa</i>
Poppel	<i>Populus</i>
Sand-Star	<i>Carex arenaria</i>
Bjerg-Fyr	<i>Pinus mugo</i>
Engelsk Visse	<i>Genista anglica</i>
Glat Vejbred	<i>Plantago major</i>

Her gik vi lidt rundt og nød det særprægede landskab. Det var planen, at vi ville gå en rundtur, men da Peter Køhler havde været langt ude af vejen, uden at kunne finde den vej, vi skulle dreje ned af, for at komme til parkeringspladsen, besluttede vi at gå samme vej tilbage. Vi nåede da også lige at komme til den aftalte tid. Vi skulle videre til Gammelgab.

Lokalitet 5 - Gammelgab.

Nu var vi kommet helt ud til Vestehavet. Både det at gå i klitterne og at komme ud og nyde det åbne store hav var meget flot.

Klitterne ved Gammelgab

Gammelgab, tidligere sydligt udløb fra Ringkøbing Fjord. "Gabet" ligger hvor Nyminde Strøm løb ud i Vesterhavet indtil det sandede til samtidig med åbningen af slusen ved Hvide Sande i 1931. Længst mod vest ligger havklitternes vindbrudte række foran det gamle udløb, som i dag er et vådområde med rørskov. Bagved ligger den gamle kystklint, der er overføjet af sand. Området er sammen med den sydlige del af Holmsland Klit, Tipperne og Værnengene en del af et stort fredet område.

Vesterhavet

Ager-Stedmoderblomst	<i>Viola arvensis</i>
Engelskgræs	<i>Armeria maritima</i>
Tusindfryd	<i>Bellis perennis</i>

Smalbladet Vikke
Havtorn
Almindelig Revling
Strandarve
Hunde-Viol
Stor Fladstjerne
Almindelig Mælkeurt
Vår-Brandbæger
Mark-Frytle

Vicia sativa ssp. *angustifolia*
Hippophaë rhamnoides
Empetrum nigrum
Honckenya peploides
Viola canina
Stellaria holostea
Polygala vulgaris
Senecio vernalis
Luzula campestris

Strand-Fladbælg *Lathyrus japonicus*

Almindelig Hønsetarm

Engelsød
Rynket Rose
Flipkrave
Strand-Fladbælg
Almindelig Gåsemad
Almindelig Hønsetarm
Sand-Hjælme
Marehalm
Ægte Kaprifolie
Almindelig Kongepen
Håret Høgeurt
Muse-Vikke
Smalbladet Timian
Liden Skjaller
Sandskæg
Solbær

Polypodium vulgare
Rosa rugosa
Teesdalia nudicaulis
Lathyrus japonicus
Arabidopsis thaliana
Cerastium fontanum
Ammophila arenaria
Leymus arenarius
Lonicera caprifolium
Hypochoeris radicata
Pilosella officinarum
Vicia cracca
Thymus serpyllum
Rhinanthus minor
Corynephorus canescens
Ribes nigrum

Her havde vi kun ½ time, så det var bare med at komme af sted, hvis man både ville se hav, og hvad der voksede i klitterne. Dette var også et sted, hvor vi kunne have brugt meget mere tid.

Nu kørte vi ud til dagen sidste lokalitet, Tipperne, hvor vi skulle mødes med Ole Amstrup

Lokalitet 6 – Tipperne og Værneengene

Ole Amstrup kom op i bussen, og vi var kun lige begyndt at køre, da vi så en Kobbersnepe, som heldigvis var så tæt på, at det var muligt at fotografere den. Vi så senere Gul Vipstjert, Skestork, Traner og Brushøns, men de var ikke så tæt på. Det var kun synligt for dem med kikkerter.

Kobbersnepe *Limosa limosa*

Vibe *Vanellus vanellus*

Men selve stedet var meget spændende. Vi kørte gennem Værneengene, som er privat ejede og var så heldige, at vi kunne komme helt ud på den yderste del af tipperne. Her fik vi lov til at gå rundt. Der var en indhegning med en masse kvier, som var utrolig nysgerrige. Der var også et fugletårn, men jeg så ikke så mange fugle.

Stilk-Eg
Tagrør
Blød Storckenæb

Quercus robur
Phragmites australis
Geranium molle

Planter bestemmes

Blød Storckenæb *Geranium molle*

Grå-Pil
Sand-Star
Eng-Viol
Mose-Bølle
Kær-Ranunkel
Mark-Frytle

Salix cinerea
Carex arenaria
Viola palustris
Vaccinium uliginosum
Ranunculus flammula
Luzula campestris

Engkarse
Bidende Ranunkel
Gåse-Potentil
Engelskgræs
Smalbladet Vikke
Hunde-Viol
Fløjlsgræs
Almindelig Syre
Rejnfan

Cardamine pratensis
Ranunculus acris
Argentina anserine
Armeria maritima
Vicia sativa ssp. *angustifolia*
Viola canina
Holcus lanatus
Rumex acetosa
Tanacetum vulgare

Engkarse

Slangetunge

Festgræs

Vi var nogle stykker, der gik en lille rundtur, hvor vi kiggede på planter. Det var en helt utrolig mængde af Festgræs. Vi så også to huller til en rævegrav. Se folderen om tipperne side 53.

Festgræs
Slangetunge
Gul Iris
Almindelig Kællingetand

Hierochloa odorata
Ophioglossum vulgatum
Iris pseudacorus
Lotus corniculatus

Rævehuller

Nysgerrige køer

Kær-Svovlrod
Kær-Tidsel
Almindelig Torskemund
Almindelig Hanekro

Peucedanum palustre
Cirsium palustre
Linaria vulgaris
Galeopsis tetrahit

Gul Frøstjerne
Almindelig Mangeløv
Almindelig Mjødurt
Gærde-Snerle
Skov-Angelik
Katteskæg
Smalbladet Kæruld
Almindelig Revling
Rank-Forglemmigej

Thalictrum flavum
Dryopteris filix-mas
Filipendula ulmaria
Calystegia sepium
Angelica sylvestris
Nardus stricta
Eriophorum angustifolium
Empetrum nigrum
Myosotis stricta

Nu var oplevelserne slut for denne dag. Vi var først tilbage ved Skarrildhus 18⁴⁵, og middagen var kl. 19, så der var kun lige tid til at få skiftet støvler og turbukser.

Laksen og urtehaven

Kalv knolde og urter

Middagen var denne aften. Laksen og urtehaven: 2 x laks. Urtehaven plantet i creme og "maltjord" med madbrødsviks samt vilde blade. Kalv, knolde og urter: Langtidsstegt kalveculotte med bondemandens grønsager – bløde som sprøde, økologiske rodfrugter i saft og forårskraft, mandel/urtekartofler samt estragoncreme. Det var meget smukt serveret, og det smagte lige så godt, som det så ud. Kl. 21 var der flere som igen gik på fugletur med Johannes. Andre gik ned i kælderen, hvor vi satte navneskilte på de mange planter, som vi havde samlet i løbet af dagen. Efter fugleturen kom mange ned for se på og også vise de planter, som de havde samlet. Det havde igen været en meget begivenhedsrig dag.

Plantebestemmelse

Lørdag den 16. maj

Det var endnu en dejlig morgenmad. Der var store hjemmebagte brød og havregrød i stedet for øllebrøden. Frokostmaden bestod af salat, roastbeef, filet, rejer og de mange gode oste. Det var ikke nemt at beslutte sig.

Det var temmelig overskyet, da vi kørte, og vejrudsigten var ikke så positiv. Hele dagen skulle vi være ved Skjern Enge.

Lokalitet 7 – Skjern Enge.

Vi stoppede først ved Lønborg Kirke. Her mødtes vi med dagens guider Marianne Linnemann og Tage Madsen. De anbefalede meget, at vi iførte os vores regntøj. Både fordi der var lovet regn, dog ikke så meget, men også fordi det kun var 11 °C varmt og blæsende.

Lønborg Kirke

Dommedagsscenen

Vi gik først ind i kirken, hvor der var nogle fine kalkmalerier. Vi fik en fin historie om kirken af Tage og især om det store kalkmaleri, dommedagsscenen. Her står de døde op af gravene i den ene side og vandrer i lange rækker ind i himlen, mens djævelen og den evige ild huserer nederst i den anden side af billedet. Bl.a. ses en djævel i færd med at forføre pigen med smørkærnen. Øverst sidder Kristus på regnbuen og med fødderne hvilende på jordkloden. Der var også et billede af fandens oldemor. Læst mere i folderen om Lønborg Kirke side 56.

Skjernådalens

Vi gik nu ad stien ned mod Skjern Å. Oppe på toppen hvor vi havde en flot udsigt over hele det nye vådområde, fik vi en detaljeret forklaring af Marianne om Skjern Å, fra den blev rettet ud og nu hvor den er lagt tilbage. Her var rigtig koldt at stå, da det blæste meget.

Ca. 1871

Fra 1902 til 1965

Fra 1965 til 2000

Fra 2000

Gyvel
 Almindelig Kongepen
 Vild Kørvel
 Hindbær
 Løgekarse
 Almindelig Hæg

Cytisus scoparius
Hypochoeris radicata
Anthriscus sylvestris
Rubus idaeus
Alliaria petiolate
Prunus padus

Derefter gik vi langs med åen, hvor Marianne havde et nyt stop, hvor vi hørte om åens strømforhold, og om hvordan åens slyngninger var lavet. Der var efter udgravningen lagt filtdug ud langs med brinkerne, så de ikke skulle skride ned. Åen blev gravet 1.3 meter dyb, men er nu i strømsiden hele 3 meter dyb.

Engkarse
 Gifftyde
 Tagrør
 Bidende Ranunkel
 Hvid-Kløver
 Høj Sødgræs
 Rørgræs
 Skov-Angelik
 Almindelig Mjødurt
 Vand-Mynte
 Krybende Baldrian
 Lyse-Siv
 Kær-Star
 Ager-Padderok
 Kruset Skræppe
 Rynket Rose

Cardamine pratensis
Cicuta virosa
Phragmites australis
Ranunculus acris
Trifolium repens
Glyceria maxima
Phalaris arundinacea
Angelica sylvestris
Filipendula ulmaria
Mentha aquatica
Valeriana sambucifolia ssp. *procurrens*
Juncus effusus
Carex acutiformis
Equisetum arvense
Rumex crispus
Rosa rugosa

Gul Iris
Rejnfan
Stor Nælde
Rød-El
Almindelig Fuglegræs

Iris pseudacorus
Tanacetum vulgare
Urtica dioica
Alnus glutinosa
Stellaria media

Vand-Skræppe *Rumex hydrolapathum*

Frokost i fugletårnet

Vi gik ud til det sted hvor Skjern Å bliver delt i et hovedløb og et sydligt løb. Mens vi stod herude og fik yderlige informationer om udløbet i Ringkøbing Fjord, begyndte det at regne. Så nu kom også regnslagene på. Klokken var 12¹⁵, da vi var tilbage ved bussen. Her fik vi at vide, at den fine træbro, var bygget af Tuja træ.

Lav Ranunkel
Vand-Skræppe
Mose-Bunke
Vinterkarse
Foder-Kulsukker
Græsbladet Fladstjerne
Almindelig Syre
Sump-Kællingetand
Flipkrave
Forskelligfarvet Forglemmigej

Ranunculus repens
Rumex hydrolapathum
Deschampsia cespitosa
Barbarea
Symphytum x uplandicum
Stellaria graminea
Rumex acetosa
Lotus pedunculatus
Teesdalia nudicaulis
Myosotis discolor

Vi kørte hen til et stort fugletårn ved Hestholm Sø, hvor vi indtog vores frokost. Nogle sad nede under udsigtsplatformen, men de fleste gik op i udkiksrummet. Her var vi da i det mindste i tørvejr. Da maden var tygget, fik vi flere informationer om fuglene og fiskene i engene og åen. Af svømmeænder har åen 32 arter, hvor af 6-7 yngler. Der er en Triel, som er en forvokset hjejle, den er aften- og nataktiv. Skestorken kom her til i 2001. Havørnen er her og yngler i høje træer. Den anden succes historie er laksen. Før 1990 var der kun 50 Skjern Ålaks tilbage. Det er en meget ren stamme. Sidste år blev der fanget en laks på 36 kg og 1,26 m lang. Der er lavet gydebanks, og man opformere yngel. Nu er der igen mange laks i åen. Har man overskud af yngel, bliver de sat ud

i Gudenåen, da Gudenå laksen ikke er en ren race. Alle de laks der fanges skal vejes og måles. Når der er fanget 350 laks, lukkes der for fiskeriet. Man må kun fange 1 laks/mand/år. Desuden må der kun fanges 125 laks af de store over 75 cm. Naturstyrelsen får 90 % af de indkomne penge fra fiskeriet.

Lønborggård

Da vi var færdige med frokosten, kørte vi hen til naturcenteret Skjern Enge, for her var der toilet. Her var en meget spændende udstilling om fugle, som vi gik rundt og kiggede på. Vi fortsatte til Lønborggård, hvor vi kort var ude af bussen. Her fik vi lidt at vide om gårdens historie. Det var egentlig meningen, at det skulle have været et stort samlet informationscenter, men det kunne Skjern og Tarm kommuner ikke blive enige om. I dag blev det brugt som feriecenter.

Marianne Linnemann

Pommeransfugl *Charadrius morinellus*

Nu kørte vi ud langs nogle marker. Vejret var klaret op, men blæsten var stadig kold. Vi skulle ud og se Pomerans fugl. Det lykkedes heldigvis. Mange så den i en af de store teleskoper. Det var en smuk fugl. På vejen derfra så vi en Skestork.

Nu kørte vi ud til Skjern Bådehavn, hvor vi gik ud og så Kong Hans Bro. Det er en hængebro, som blev indviet i 2011. Her fik vi også forklaringen på navnet af denne nye bro, og om det gamle vadested, hvor Kong Hans faldt af hesten en vinterdag i 1513. Han var på vej fra Ribe til Aalborg, hvor han senere døde. Også her var meget koldt og blæsende.

Bredbladet Dunhammer
Gåse-Potentil
Mælkebøtte
Grå-Bynke
Skov-Angelik
Rams-Løg
Rød Tvetand
Almindelig Mjødurt
Eng-Kabbeleje

Typha latifolia
Argentina anserina
Taraxacum vulgare
Artemisia vulgaris
Angelica sylvestris
Allium ursinum
Lamium purpureum
Filipendula ulmaria
Caltha palustris ssp. *palustris*

Rester af en gammel bro
Vinterkarse *Barbarea*

Forskelligfarvet Forglemmigej *Myosotis discolor*

Tusindfryd
Lancet-Vejbred
Hindbær
Engkarse
Vinterkarse
Vild Kørvel
Gul Åkande
Forskelligfarvet Forglemmigej
Engelskgræs
Bævreasp
Vorterod
Stor Nælde
Japan-Pileurt

Bellis perennis
Plantago lanceolata
Rubus idaeus
Cardamine pratensis
Barbarea
Anthriscus sylvestris
Nuphar lutea
Myosotis discolor
Armeria maritima
Populus tremula
Ranunculus ficaria
Urtica dioica
Fallopia japonica

Derfra kørte vi til dagens sidste stop. Det var naturcenter Skjern Å. Her var der udstillinger om planter, fisk og landskabet. Det var også meget spændende. Læs mere om Skjern Enge i folderen på side 60. Her tog vi afsked med vores rigtig gode og flinke guider. Derefter gik turen tilbage til hotellet. Denne aften var der heldigvis tid til et dejligt varmt bad, Det trængte man til.

Middagen denne lørdag aften var De første asparges fra Knabbegaarden: asparges og spegeskinke fra Ausumgård grisen med ramsløg creme, agurk, malt samt vilde blade. Velfærdshane og økologiske korn: Urtefyldt unghanebryst fra Gråsten. Forårsgrønt bløde som sprød, Otto på perlebyg og svampe. Der var igen en rigtig dejlig stemning i restauranten. Efter middagen trak vi ind i den store sal med flyglet, hvor vi fik te/kaffe og småkager.

asparges og spegeskinke

Først gav Birte nogle numre på flyglet, så var den gode stemning slået an. Derefter fik vi en sang om Jens Vejmands kone, mens Jørgen spillede til. Derefter begyndte vi at vælge sange fra Højskolesangbogen. Det var rigtig hyggeligt. Men efterhånden blev vi søvnige, det havde været en begivenhedsrig dag, men også kold og det trætter. Samtidig vidste vi, at nye oplevelser ventede os på turens sidste dag.

Vi synger efter Højskolesangbogen

Søndag den 17. maj

Vi blev vækket af skøn fuglesang og stod op til dejligste solskinsvejr. Denne morgen var der igen nye delikatesser og en gammel kending "øllebrøden". Tjenerne var så flinke. De fyldte termokanderne op med kaffe eller kogt vand efter ønske med et stort smil. Servicen på dette hotel har været utrolig fin. Alle kom med bagagen i god tid, så vi kunne køre kl. 9 som sædvanlig.

Erik fortalte lidt om brunkulslejerne i bussen og om deres historie. Vi hørte også, at sandbjergene kaldes tipper. Mens vi kørte langs med en af søerne, så vi en Toppet Lappedykker på rede. Reden lå flydende på vandet, så den kan følge op og ned med vandstanden. Læs mere i folderen på side 65.

Lokalitet 8 - Søby Brunkulslejer

Her var vi kun ½ time. Vi skulle bare op ad en bakke, så vi kunne se ud over dette smukke landskab.

Udsigten over en af søerne fra toppen af bakken

Vild Kørvel
Mælkebøtte
Kruset Skræppe
Almindelig Røn
Almindelig Mangeløv
Flipkrave
Hedelyng
Skov-Fyr
Stilk-Eg
Almindelig Syre
Glansbladet Hæg
Tidlig Dværgbunke
Sand-Star
Håret Høgeurt
Mangeblomstret Frytle
Sand-Hjælme
Fløjlsgræs

Anthriscus sylvestris
Taraxacum vulgare
Rumex crispus
Sorbus aucuparia
Dryopteris filix-mas
Teesdalia nudicaulis
Calluna vulgaris
Pinus sylvestris
Quercus robur
Rumex acetosa
Prunus serotina
Aira praecox
Carex arenaria
Pilosella officinarum
Luzula multiflora
Ammophila arenaria
Holcus lanatus

Engelsød
Europæisk Lærk
Pille-Star
Gederams
Hindbær
Selje-Røn

Polypodium vulgare
Larix decidua
Carex pilulifera
Epilobium angustifolium
Rubus idaeus
Sorbus intermedia

Lene og Ruth på toppen

Grå-Pil *Salix cinerea*

Burre-Snerre
Almindelig Hyld
Ahorn
Korsknap
Have-Jordbær
Grå-Pil
Mirabel
Liden Siv

Galium aparine
Sambucus nigra
Acer pseudoplatanus
Glechoma hederacea
Fragaria xananassa
Salix cinerea
Prunus cerasifera
Juncus bulbosus

Derfra kørte vi til turens sidste lokalitet Oddebæk. Her skulle vi mødes med Bo Levesen, Natur og friluftsliv, Teknik og Miljø, Vejle Kommune og en repræsentant for vandløbslauget Lars Hansen. Førstnævnte kom lidt for sent, Han var blevet ringet op af en bondemand, som havde opdaget, at der var kommet en ung Odder ind i kostalden. Den ville nu blive hentet og bragt til Silkeborg Naturcenter, så den lige kunne blive helbredsundersøgt, inden den igen kunne sættes ud i Skjern å.

Lokalitet 9 – Oddebæk

Vi var mange, der havde iført os regnbukserne, da det var rigtig koldt. Vi gik først op på en lille bakke, hvor vi kunne se ud over bækken og engene. Her fortalte Bo om hvordan kommunen, de omkringliggende landmænd og sommerhusejere, var blevet enige om genopretning af åen, så den kunne blive så ren som muligt og også om at få græsning på engene omkring åen. Det er nu vandløbslauget og englauget, der selv står for vedligeholdelse af dette skønne område.

Her oppe var der også nogle meget fine informationstavler. Læs mere om Oddebækken i folderen på side 67.

Judaspenge *Lunaria annua*

Løgekarse
Judaspeng
Ahorn
Kær-Tidse
Vinterkars
Engriflet Hvidtjørn
Rød-El
Krybende Læbeløs

Alliaria petiolata
Lunaria annua
Acer pseudoplatanus
Cirsium palustre
Barbarea
Crataegus monogyna
Alnus glutinosa
Ajuga reptans

Bo Levesen

Oddebæk informationstavle

Forskelligfarvet Forglemmigej
Hunde-Viol
Lancet-Vejbred
Stor Fladstjerne
Hvid Anemone
Tusindfryd
Almindelig Mælkeurt

Myosotis discolor
Viola canina
Plantago lanceolata
Stellaria holostea
Anemone nemorosa
Bellis perennis
Polygala vulgaris

Derefter fortsatte vi ind i engen. Bedst som vi stod og fik nogle flere information, kom der en temmelig kraftig haglbyge, så vi søgte op i læ af træerne. Snart skinnede solen igen, og vi fortsatte lang med åen. Vi hørte også

om at noget af det fosfor, der kommer ud i bækken, kan opsamles og genbruges.

Engen ved Odderbæk

Lyse-Siv
Kruset Skræppe
Vellugtende Gulaks
Kær-Ranunkel
Engkarse
Hvid-Kløver
Glat Ærenpris
Lav Ranunkel
Krat-Fladbælg

Juncus effusus
Rumex crispus
Anthoxanthum odoratum
Ranunculus flammula
Cardamine pratensis
Trifolium repens
Veronica serpyllifolia
Ranunculus repens
Lathyrus linifolius

Krybende Læbeløs *Ajuga reptans*

fra indvielsen

Sten

Liden Siv
Tveskægget Ærenpris
Blød Storkenæb
Almindelig Fuglegræs
Glansbladet Hæg

Juncus bulbosus
Veronica chamaedrys
Geranium molle
Stellaria media
Prunus serotina

Almindelig Røn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Tørst	<i>Frangula alnus</i>
Hindbær	<i>Rubus idaeus</i>
Skov-Æble	<i>Malus sylvestris</i>
Kæmpe-Bjørneklo	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Fugle-Kirsebær	<i>Prunus avium</i>
Almindelig Hulsvøb	<i>Chaerophyllum temulum</i>
Storblomstret Hønsetarm	<i>Cerastium arvense</i>
Vår-Brandbæger	<i>Senecio vernalis</i>

Nu fik vi endnu en haglbyge. Det var rigtig koldt. Den varede nu heller ikke så længe. Vi kom op ved nogle andre enge. Efter genopretningen af odderbækken, er der nu igen kommet oddere i bækken. Vi kørte nu ned til en lille sø, Kulsø. Her gik nogle af os ind i en lille mose, hvor der skulle være Koralrod og Troidurt, men det var for tidligt på året. Her var temmelig vådt, så det var ikke ret mange, der gik herind.

Rosmarinlyng *Andromeda polifolia*

Eng-Viol	<i>Viola palustris</i>
Tranebær	<i>Vaccinium oxycoccus</i>
Blåtop	<i>Molinia caerulea</i>
Tue-Kæruld	<i>Eriophorum vaginatum</i>
Klokkelyng	<i>Erica tetralix</i>
Kær-Svovlrod	<i>Peucedanum palustre</i>
Hunde-Hvene	<i>Agrostis canina</i>
Rosmarinlyng	<i>Andromeda polifolia</i>
Mark-Krageklo	<i>Ononis spinosa</i> ssp. <i>spinosa</i>
Butbladet Skræppe	<i>Rumex obtusifolius</i>
Mørk Kongelys	<i>Verbascum nigrum</i>

Vi kom hurtig ind i bussen, da der kom en ny kraftig byge. Vi kørte lidt længere, hvor vi gik ned til en grillhytte. Her skulle vi spise frokost. Nu skinnede solen så dejlig, så vi slæbte nogle borde og bænke ud i solen. Det var skønt. Nu fortalte Lars Hansen, som var tidligere flyveleder, om sit samarbejde med Bo som repræsentant for kommunen. Det var en meget hyggelig frokost.

Frokosten i grillhytten

Vi gik tilbage til bussen og nu startede hjemkørslen. Vi havde en kort tissepause stop på en rasteplads på Fyn. Vi fik flere kraftige byger undervejs. Der var lang kø ved Køge sammenfletningen, hvor vi lige skulle ind på 1 spor. Men så snart det var passeret, gik det rask af sted igen. Vi fortsatte af ring 4 til Hillerødmotorvejen.

Anne Bodil og Bo Levesen

Jørgen, Astrid og Lars Hansen

Bussen blev hurtig tømt i Hillerød, og der blev givet farvel knus, og sagt tak for turen og dejligt samvær, inden vi skiltes. Det havde været en spændende og meget lærerig tur.

Fugle og andet fra Jyllandsturen 14. – 17. maj 2015

Udarbejdet af Johannes Bang og Erik Thalling (Listen indeholder 88 fuglearter)

14. maj

Sprogø

Tejst
Grågæs
Strandskade
Stormmåge
Svartbag
Hættemåge

Gyldensteen Strand

Lille og stor
præstekrave
hvidklire
vibe
troland
toppet, sorthalset og
gråstrubet
lappedykker
klyde
storspove
hættemåge
sølvmåge
havterne
skarv
ederfugl
gul og hvid vipstjert
sanglærke
engpiber
knopsvane
landsvale
gravand
knarand
skeand
gråand
krage
ringdue
musvit
blishøne
bogfinke
hvinand

Tågelund Overdrev

Bogfinke
skovsanger
gærdesanger
gransanger
gulspurv
musvit
sangdrossel
skovpiber

15. maj

Filsø

Klyde
sandterne
fjordterne
hættemåge
svartbag
sølvmåge
troland
blishøne
trane
havørn
rørspurv
gransanger
løvsanger
rødstjert
solsort
stær
gråspurv
bogfinke
krage
musvit
gråmejse
hvid vipstjert
landsvale
gråand
jernspurv
rørsanger
gravand
sorthalset lappedykker
toppet lappedykker
taffelend
grågå
bramgå
skovpiber
skarv
100 krondyr

Kærgården Klitplantage

Munk
løv-, gran-, gærde- og
tornsanger
gærdesmutte
rødhals
rødstjert
solsort
musvit
blåmejse

Gammelgab

Sanglærke
sortstrubet bynkefugl
stenpikker
tornirisk
gråand

hejre
skarv
musvåge

Tipperne og Værnengene

Vibe
rødben
stor kobbersneppe
landsvale
bysvale
skarv
knopsvane
skestork
6000 bramgæs
hejre
trane
vandrefalk
temminks ryle
gråand
grågæs
knortegæs
tornsanger
sanglærke
engpiber
gul vipstjert
tornirisk
rørhøg

15. - 16. maj

Skarrildhus

Ringdue
solsort
sangdrossel
sumpmejse
musvit
krage
gulspurv
rødhals
gærdesmutte
munk
skovpiber
bynkefugl
bogfinke
gransanger
løvsanger
hejre
stær
gråand
stor flagspætte
grønspætte
dompap
grønirisk
hvid vipstjert

allike
musvåge
skovskade
knopsvane
isfugl
munk
stillits
spætmejse
landsvale
bysvale

16. maj

Skjern Enge

Skestork
knopsvane
rørhøg
rørspurv
gråand
pommeransfugl
vibe
blishøne
agerhøne
hejre
musvåge

17. maj

Søby Brunkuldslejer

Toppet lappedykker
knopsvane
løvsanger
gransanger
munk

Odderbæks Enge

Tornirisk
krage
gulspurv

Fra bussen

Rørhøg
musvåge
storm- og sølvmåge
solsort
lærke
krage
råge
allike
husskade
stær
rådyr
hare

<i>Latinsk navn</i>	Lokalitet Dansk navn (Dato)	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9
								a	b		
		14	15					16		17	
<i>Carex nigra</i> var. <i>nigra</i>	Almindelig Star			x							
<i>Carex pilulifera</i>	Pille-Star									x	
<i>Cerastium arvense</i>	Storblomstret Hønsetarm										x
<i>Cerastium fontanum</i>	Almindelig Hønsetarm				x	x					
<i>Chaerophyllum temulum</i>	Almindelig Hulsvøb										x
<i>Chrysosplenium</i>	Almindelig Milturt	x									
<i>Cicuta virosa</i>	Gifttyde			x				x			
<i>Cirsium palustre</i>	Kær-Tidsel			x			x				x
<i>Corynephorus canescens</i>	Sandskæg					x					
<i>Crataegus monogyna</i>	Engriflet Hvidtjørn	x									x
<i>Cytisus scoparius</i>	Gyvel	x	x					x			
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Mose-Bunke							x			
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Almindelig Mangeløv						x				x
<i>Empetrum nigrum</i>	Almindelig Revling			x		x	x				
<i>Epilobium angustifolium</i>	Gederams										x
<i>Equisetum arvense</i>	Ager-Padderok			x				x			
<i>Erica tetralix</i>	Klokkelyng										x
<i>Eriophorum</i>	Smalbladet Kæruld			x			x				
<i>Eriophorum vaginatum</i>	Tue-Kæruld										x
<i>Erodium cicutarium</i>	Almindelig Hejrenæb			x							
<i>Euonymus europaeus</i>	Benved	x									
<i>Fagus sylvatica</i>	Bøg	x									
<i>Fallopia japonica</i>	Japan-Pileurt								x		
<i>Filipendula ulmaria</i>	Almindelig Mjødurt	x					x	x	x		
<i>Fragaria xananassa</i>	Have-Jordbær										x
<i>Frangula alnus</i>	Tørst	x									x
<i>Galeopsis tetrahit</i>	Almindelig Hanekro						x				
<i>Galium aparine</i>	Burre-Snerre										x
<i>Galium saxatile</i>	Lyng-Snerre			x							
<i>Genista anglica</i>	Engelsk Visse			x	x						
<i>Geranium molle</i>	Blød Storkenæb						x				x
<i>Geranium robertianum</i>	Stinkende Storkenæb	x									
<i>Glechoma hederacea</i>	Korsknapp			x							x
<i>Glyceria maxima</i>	Høj Sødgræs							x			

Latinsk navn	Dansk navn	Lokalitet		1	2	3	4	5	6	7	7	8	9
		(Dato)								a	b		
				14	15			16		17			
<i>Heracleum</i>	Kæmpe-Bjørneklo		x										x
<i>Hierochloe odorata</i>	Festgræs							x					
<i>Hippophaë rhamnoides</i>	Havtorn					x							
<i>Holcus lanatus</i>	Fløjlsgræs							x				x	
<i>Honckenya peploides</i>	Strandarve					x							
<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Vandnavle			x									
<i>Hypericum pulchrum</i>	Smuk Perikon		x										
<i>Hypochoeris radicata</i>	Almindelig Kongepen					x			x				
<i>Iris pseudacorus</i>	Gul Iris							x	x				
<i>Juncus bulbosus</i>	Liden Siv											x	x
<i>Juncus effusus</i>	Lyse-Siv		x	x						x			x
<i>Juniperus communis</i>	Ene		x										
<i>Lamium album</i>	Døvnælde		x										
<i>Lamium purpureum</i>	Rød Tvetand										x		
<i>Larix decidua</i>	Europæisk Lærk											x	
<i>Lathyrus japonicus</i>	Strand-Fladbælg							x					
<i>Lathyrus linifolius</i>	Krat-Fladbælg												x
<i>Leymus arenarius</i>	Marehalm							x					
<i>Linaria vulgaris</i>	Almindelig Torskemund								x				
<i>Lonicera caprifolium</i>	Ægte Kaprifolie		x	x	x	x							
<i>Lotus corniculatus</i>	Almindelig Kællingetand								x				
<i>Lotus pedunculatus</i>	Sump-Kællingetand									x			
<i>Lunaria annua</i>	Judaspeng												x
<i>Luzula campestris</i>	Mark-Frytle		x	x	x	x	x						
<i>Luzula multiflora</i>	Mangeblomstret Frytle											x	
<i>Luzula pilosa</i>	Håret Frytle		x		x								
<i>Lycium barbarum</i>	Bukketorn	x											
<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>	Dusk-Fredløs			x									
<i>Maianthemum bifolium</i>	Majblomst		x		x								
<i>Malus sylvestris</i>	Skov-Æble												x
<i>Mandragora officinarum</i>	Alrune (i haven ved												
<i>Melampyrum pratense</i>	Almindelig Kohvede				x								
<i>Mentha aquatica</i>	Vand-Mynte									x			
<i>Milium effusum</i>	Miliegræs		x										

Latinsk navn	Dansk navn	Lokalitet (Dato)	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9
			a	b								
			14		15			16		17		
<i>Molinia caerulea</i>	Blåtop				x							x
<i>Myosotis arvensis</i>	Mark-Forglemmigej				x							
<i>Myosotis discolor</i>	Forskelligfarvet								x	x		x
<i>Myosotis stricta</i>	Rank-Forglemmigej							x				
<i>Myrica gale</i>	Mose-Pors				x							
<i>Nardus stricta</i>	Katteslæg				x			x				
<i>Nuphar lutea</i>	Gul Åkande				x					x		
<i>Ononis spinosa</i> ssp.	Mark-Krageklo											x
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Slangetunge							x				
<i>Oxalis acetosella</i>	Skovsyre		x									
<i>Peucedanum palustre</i>	Kær-Svovlrod							x				x
<i>Phalaris arundinacea</i>	Rørgræs				x				x			
<i>Phragmites australis</i>	Tagrør	x			x			x	x			
<i>Pilosella officinarum</i>	Håret Høgeurt						x					x
<i>Pinus mugo</i>	Bjerg-Fyr					x						
<i>Pinus sylvestris</i>	Skov-Fyr											x
<i>Plantago lanceolata</i>	Lancet-Vejbred		x							x		x
<i>Plantago major</i>	Glat Vejbred		x		x							
<i>Polygala vulgaris</i>	Almindelig Mælkeurt						x					x
<i>Polygonatum multiflorum</i>	Stor Konval		x									
<i>Polypodium vulgare</i>	Engelsød						x					x
<i>Populus</i>	Poppel					x						
<i>Populus tremula</i>	Bævreasp									x		
<i>Potentilla erecta</i>	Tormentil				x							
<i>Prunus avium</i>	Fugle-Kirsebær											x
<i>Prunus cerasifera</i>	Mirabel										x	
<i>Prunus padus</i>	Almindelig Hæg								x			
<i>Prunus serotina</i>	Glansbladet Hæg										x	x
<i>Pteridium aquilinum</i>	Ørnebregne		x									
<i>Quercus robur</i>	Stilk-Eg		x		x		x				x	
<i>Ranunculus acris</i>	Bidende Ranunkel						x	x				
<i>Ranunculus bulbosus</i>	Knold-Ranunkel		x									
<i>Ranunculus ficaria</i>	Vorteroed									x		
<i>Ranunculus flammula</i>	Kær-Ranunkel				x			x				x

<i>Latinsk navn</i>	Dansk navn	Lokalitet (Dato)	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9
			a	b								
			14	15				16		17		
<i>Ranunculus repens</i>	Lav Ranunkel								x			x
<i>Rhinanthus minor</i>	Liden Skjaller					x						
<i>Ribes nigrum</i>	Solbær					x						
<i>Rosa rugosa</i>	Rynket Rose					x			x			
<i>Rubus idaeus</i>	Hindbær								x	x	x	x
<i>Rumex acetosa</i>	Almindelig Syre				x		x		x		x	
<i>Rumex crispus</i>	Kruset Skræppe	x		x					x		x	x
<i>Rumex hydrolapathum</i>	Vand-Skræppe								x			
<i>Rumex obtusifolius</i>	Butbladet Skræppe											x
<i>Rumex thyrsiflorus</i>	Dusk-Syre		x									
<i>Salix cinerea</i>	Grå-Pil							x			x	
<i>Sambucus nigra</i>	Almindelig Hyld										x	
<i>Sambucus racemosa</i>	Drue-Hyld		x									
<i>Saxifraga granulata</i>	Kornet Stenbræk		x									
<i>Senecio vernalis</i>	Vår-Brandbæger			x		x						x
<i>Sorbus aucuparia</i>	Almindelig Røn		x	x	x						x	x
<i>Sorbus intermedia</i>	Selje-Røn										x	
<i>Stellaria graminea</i>	Græsbladet Fladstjerne								x			
<i>Stellaria holostea</i>	Stor Fladstjerne		x			x						x
<i>Stellaria media</i>	Almindelig Fuglegræs		x						x			x
<i>Symphytum x</i>	Foder-Kulsukker								x			
<i>Tanacetum vulgare</i>	Rejnfan							x	x			
<i>Taraxacum vulgare</i>	Mælkebøtte									x	x	
<i>Teesdalia nudicaulis</i>	Flipkrave		x	x		x			x		x	
<i>Thalictrum flavum</i>	Gul Frøstjerne							x				
<i>Thymus serpyllum</i>	Smalbladet Timian					x						
<i>Trientalis europaea</i>	Skovstjerne		x	x								
<i>Trifolium dubium</i>	Fin Kløver			x								
<i>Trifolium repens</i>	Hvid-Kløver								x			x
<i>Tripleurospermum</i>	Lugtløs Kamille			x								
<i>Typha latifolia</i>	Bredbladet Dunhammer			x						x		
<i>Urtica dioica</i>	Stor Nælde	x							x	x		
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær		x									
<i>Vaccinium oxycoccus</i>	Tranebær											x

<i>Latinsk navn</i>	Lokalitet Dansk navn (Dato)	1	2	3	4	5	6	7 a	7 b	8	9
		14		15				16		17	
<i>Vaccinium uliginosum</i>	Mose-Bølle			x			x				
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Tyttebær			x							
<i>Valeriana sambucifolia</i>	Krybende Baldrian							x			
<i>Valerianella locusta</i>	Tandfri Vårsalat			x							
<i>Verbascum nigrum</i>	Mørk Kongelys										x
<i>Veronica chamaedrys</i>	Tveskægget Ærenpris										x
<i>Veronica persica</i>	Storkronet Ærenpris	x									
<i>Veronica serpyllifolia</i>	Glat Ærenpris		x								x
<i>Vicia cracca</i>	Muse-Vikke					x					
<i>Vicia sativa ssp.</i>	Smalbladet Vikke		x	x		x	x				
<i>Viola arvensis</i>	Ager-Stedmoderblomst			x		x					
<i>Viola canina</i>	Hunde-Viol					x	x				x
<i>Viola palustris</i>	Eng-Viol		x	x			x				x
<i>Viola riviniana</i>	Krat-Viol		x								
<i>Viola tricolor</i>	Almindelig		x	x							